T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2024/17
KARAR NO : 2024/268
KARAR TR : 08/07/2024

ÖZET: Davacının davalı kuruma ait elektrik santralinde oluşan teknik arıza sebebiyle çıkan yangında, taşınmazlarında bulunan 70 tane fıstık ağacı ve85 bağın zayi olduğu olayda, maddi ve manevi tazminat istemiyle açılan davanın, davanın açıldığı tarihte davalı konumunda kamu kuruluşu niteliği taşımayan Dicle Elektrik Dağıtım A.Ş.'nin (DEDAŞ) olmasıkarşısında, ADLİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : M.Ş
Vekili : Av. M.K
Davalılar : 1-Şanlıurfa Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü
2-Dicle Elektrik Dağıtım A.Ş.(DEDAŞ)
Vekili : Av. H.M

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, Şanlıurfa ili, Halfeti ilçesi, ... Mahallesi, ... parsel ve ... parselinbitişiğinde bulunan tapu harici alan dahilindeki fıstık bahçesinin babasından müvekkiline devredildiğini, otuz yıldan fazla süredir müvekkilinin zilyedinde ve mülkiyetinde bulunduğunu, müvekkilinin Halfeti Sulh Hukuk Mahkemesinin 2020/7 D.İş sayılı dosyasında talep ettiği delil tespiti istemi neticesinde, bahsi geçen taşınmazının yakınında ... Mahallesinin su ihtiyacını karşılamak amacıyla kurulan elektrik santralinin bakım, idare ve denetiminden davalı Şanlıurfa Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğünün sorumlu olduğunu öğrendiğini, 02/06/2020 tarihinde davalı kuruma ait elektrik santralinde oluşan teknik arıza sebebiyle çıkan yangında müvekkilinin söz konusu taşınmazlarında bulunan 70 tane fıstık ağacı ve 85 bağın zayi olduğunu, bu durumun 08/06/2020 tarihli Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi İtfaiye Dairesi Başkanlığı tarafından tutulan İtfaiye Raporu ile sabit olduğunu, davalı kuruma ait elektrik santralinde kurumun ihmali davranışı sebebiyle meydana gelen yangın neticesinde müvekkilinin mülkiyet hakkının telafisi imkansız bir şekilde zarara uğradığını, davalı idarenin hizmet kusuru bulunduğunu ve idareye yapılan başvurunun sonuçsuz kaldığını belirterek, müvekkilinin uğradığı zararın tazmini için tüm hakları saklı kalmak kaydıyla şimdilik 5.000, TL maddi tazminatın olay tarihinden itibaren yasal faiz ile birlikte ve 50.000 TL manevi tazminatın tahsiline karar verilmesi istemiyle davalılardan Şanlıurfa Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğüne karşı idari yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. İdari Yargıda

2. Şanlıurfa 1. İdare Mahkemesinin 27/04/2023 tarih ve E.2021/823 sayılı ara kararı ile, davanın doğru hasım olan Şanlıurfa Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü ve Dicle Elektrik Dağıtım A.Ş. husumetiyle incelenmesi gerektiğinden, Dicle Elektrik Dağıtım A.Ş.'nin de hasım mevkiine alınmasına karar vermiştir.

3. Davalılardan Dicle Elektrik Dağıtım A.Ş. vekili süresi içinde verdiği savunma dilekçesinde, müvekkilinin özel hukuk tüzel kişisi olması sebebiyle, davanın adli yargı yerinde görülmesi gerektiği görüşüyle, davanın görev yönünden reddini talep etmiştir.

4. **Şanlıurfa 1. İdare Mahkemesi 20/10/2023 tarih ve E.2021/823 sayılı kararı**ile, davalı idarenin görev itirazının reddine ve mahkemelerinin görevli olduğuna karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...Bakılan davanın, Şanlıurfa ili, Halfeti İlçesi ... Mahallesi ... parsel ve ... parsel bitinde yer alan taşınmazda fıstık bahçesinin 02/06/2020 tarihinde yaşana teknik arıza sebebiyle yanması olayı ile ilgili taşınmaz maliki davacı tarafından davalı idareye ait elektrik santralinde meydana gelen yangının

nedeniyle fıstık bahçesindeki uğranıldığı öne sürülen zararlar için 5.000,00-TL maddi ve 50.0000,00-TL manevi tazminat ödenmesi istemiyle açılmış olduğu belirtilen bu duruma göre, davacının uğradığı zararın tazmini istemine yönelik olan işbu davanın, 2577 sayılı Kanun'un 2/1 -b, 12. ve 13. maddeleri uyarınca bir tam yargı davası olduğu ve buna bağlı olarak idari yargının görev alanı kapsamında olduğu sonucuna varılmaktadır..." gerekçesiyle d

5. Davalılardan Dicle Elektrik Dağıtım A.Ş. vekili tarafından, süresi içinde verilen dilekçe ile olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılması istemiyle başvuruda bulunulması üzerine dilekçe, dava dosyasının aslı ile birlikte Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmiştir.

B. Olumlu Görev Uyuşmazlığı Çıkarılmasına İlişkin Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı Talebi

6. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı, davanın adli yargı yerinde görülmesi gerektiğinden bahisle, 2247 sayılı Kanun'un 10. ve 13. maddeleri gereğince olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasına karar vererek dosyayı Uyuşmazlık Mahkemesine göndermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...Türkiye Elektrik Kurumu (TEK), elektrik sektöründeki yapının yeniden düzenlenmesi amacıyla 1970 yılında çıkarılan 1312 sayılı Kanun ile kurulmuş; özelleştirme politikaları çerçevesinde, Bakanlar Kurulunun 12.08.1993 tarihli ve 93/4789 sayılı kararı ile, Türkiye Elektrik Üretim-İletim A.Ş. (TEAŞ) ve Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş. (TEDAŞ) adı altında iki ayrı İktisadi Devlet Teşekkülü olarak yeniden yapılandırılmış ve 1994 yılında tüzel kişiliklerine kavuşmuşlardır. Bu şirketler daha sonra, 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'ye (KHK) ekli listede Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile ilgilendirilen "Teşekkül' olarak gösterilmişlerdir. Daha sonra, elektrik dağıtım ve perakende satış sektöründe rekabete dayalı bir ortamın oluşturulması ve gerekli reformların yapılabilmesi amacıyla dağıtım bölgeleri baz alınarak kamu mülkiyetindeki elektrik işletmelerinin yeniden yapılandırılması suretiyle elektrik enerjisi dağıtım hizmetlerinin özelleştirilmesine karar verilmiş ve TEDAŞ 02.04.2004 tarihli ve 2004/22 sayılı Özelleştirme Yüksek Kurulu (ÖYK) Kararı ile özelleştirme kapsam ve programına alınmıştır. Türkiye, dağıtım bölgeleri yeniden belirlenerek 21 dağıtım bölgesine ayrılmış, şirketlerle TEDAŞ arasındaki hisse devri sözleşmeleri 31.08.2013 tarihi itibariyle tamamlanmıştır.

TEDAŞ'ın özelleştirme kapsamı ve programına alınması neticesinde; Özelleştirme İdaresi Başkanlığının (ÖİB) 31.01.2005 tarihli ve B.02.1.ÖİB.0.10.07/00-991 sayılı yazısı ile Diyarbakır, Şanlıurfa, Batman, Mardin, Siirt ve Şırnak illerinden oluşan Dicle Elektrik Dağıtım A.Ş.nin kurulmasına karar verilmiş, 01.03.2005 tarihinde merkezi Diyarbakır'da olmak üzere; Dicle Elektrik Dağıtım A.Ş. hizmete başlamıştır. Dicle Elektrik Dağıtım A.Ş.nin ÖYK'nın 11.04.2011 tarihli ve 2011/27 sayılı kararı uyarınca %100 oranındaki hissenin satışına ilişkin ÖİB ile ... Dağıtım Tüketim Malları İnş. ve Tic. Ltd. Şti. - ... İnşaat ve Tic. A.Ş. Ortak Girişim Grubu arasında 28.06.2013 tarihinde imzalanan Hisse Satış Sözleşmesi ile Şirket özelleştirilerek... Enerji Yatırım Sanayi ve Ticaret A.Ş.ye devrolmuştur. Bu itibarla davalı Şirketin kamu kurumu yani idare vasfı ortadan kalkmıştır.

Bilindiği gibi, Anayasanın 125. maddesinin son fıkrasında, idarenin kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlü bulunduğu kurala bağlanmış; 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi gereğince idari eylem ve işlemlerden dolayı zarara uğrayanlar tarafından açılan tam yargı davaları idari dava türleri arasında sayılmıştır.

Kamu hizmetinin, yöntemine ve hukuka uygun olarak yürütülüp yürütülmediğinin; kamu yararına uygun şekilde işletilip işletilmediğinin; hizmet kusuru ya da başka bir nedenle idarenin sorumluluğu bulunup bulunmadığının yargısal denetiminin, 2577 sayılı Kanun'un 2. maddesinde "idari dava türleri" arasında sayılan "İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları" kapsamında, idari yargı yerlerince yapılacağı açıktır.

Amacı, elektrik enerjisinin dağıtımı, perakende satışı ve perakende satış hizmeti faaliyetlerini kârlılık ve verimlilik ilkesi çerçevesinde, ticari, ekonomik ve sosyal gereklere uygun biçimde yürütmek olan TEDAŞ'ın ve buna bağlı olarak bölgesel dağıtım şirketlerinden biri olan DEDAŞ'ın yaptığı hizmetin kamu hizmeti niteliğinde olduğu açıktır.

Ancak, ÖYK'nın yukarıda belirtilen 2004/22 sayılı kararı ile özelleştirme kapsamına alınan ve 28.06.2013 tarihinde özelleşen DEDAŞ'ın, davanın açıldığı tarihte Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre faaliyette bulunan bir özel hukuk tüzel kişisi olduğu göz önünde bulundurulduğunda, davacının fıstık bahçesinin zarar görmesinde davalının kusurunun bulunup bulunmadığının, bu davalı yönünden borçlar hukukuna göre çözülmesi gerektiği kanaatine varılmıştır.

Nitekim, Uyuşmazlık Mahkemesinin 29.04.2019 tarihli ve 2019/202 Esas, 2019/306 Karar, 27.02.2023 tarihli ve 2022/617 E., 2023/159 K. sayılı kararlarında da benzer hususlar vurgulanmıştır.

Yukarıdaki açıklamalara göre, davacının fıstık bahçesinin zarar görmesinden kaynaklanan davanın, davalı DEDAŞ yönünden özel hukuk hükümlerine göre adli yargı yerinde görülmesi gerektiği düşünülmektedir..."

7. Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığınca, 2247 sayılı Kanun'un 13/3. maddesine göre Danıştay Başsavcısının da yazılı düşüncesi istenilmiştir.

III. BAŞSAVCILIK DÜŞÜNCESİ

8. Danıştay Başsavcısı, 2247 sayılı Kanun'un 13. maddesi uyarınca yapılan başvurunun reddi gerektiği yolunda

yazılı düşünce vermiştir. Yazılı düşüncenin ilgili kısmı şöyledir:

"..."Kamu kesiminde olsun, özel kesimde olsun, tüzel kişiliği bulunsun veya bulunmasın kamu hizmetlerine şu ya da bu ölçüde doğrudan doğruya katılan bütün özel örgütler, tamamen özel hukuk rejimine tâbi olmakla birlikte, kamusal yetkiler kullanarak yaptıkları işlem ve eylemler konusunda, kamu hukûku ilke ve kurallarına ve idâre yargısına tâbi tutulurlur." (Lütfi DURAN, İdâre Hukûku Ders Notları, s.344-345)

"Doğrudan doğruya ve bir idâre gibi kamu hizmetini yürüten imtiyazlı şirketin hizmetle ilgili eylemleri de, idârenin sorumluluğuna yol açmaktadır. İdârenin işi bizzat yapmayıp imtiyazlı bir şirket veya şahsa ihale veya emanet usûlü ile gördürmesi, hizmetin kamu hizmeti niteliğini ve dâvâlı idârenin yakın gözetim ve denetim görevini ortadan kaldırmaz. Kamu hizmetinin yap-işlet-devret sözleşmesi usûlü ile özel hukuk kişilerine gördürülmesi halinde de, hizmeti üstlenen özel hukuk kişisinin eylemleri imtiyaz sahibi gibi kendisine bağlanan eylemler kabul edilmelidir. İdârenin sorumluluğunu doğurabilecek eylemler, idârenin gözetim ve denetimi kapsamındaki yükümlülüklerinin ihlâli niteliğindeki eylemlerdir. (Dr. Taner AYANOĞLU, Uyuşmazlık Mahkemesi Kararlarına Göre İdârî Eylemin Tanımlanması, s.216, 217)

İdârî dâvâ türleri ve idârî yargı yetkisinin sınırını düzenleyen 2577 sayılı İdârî Yargılama Usûlü Kanûnunun 2. maddesinde, "idârî eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar" tarafından tam yargı dâvâsı açılabileceği kurala bağlandığından, idârî eylem ve işlemlerden dolayı zarar gören kişiler tarafından açılacak tam yargı dâvâları idârî yargıda görülür ve çözümlenir.

İdârî eylem, kamu hizmetine ilişkin olarak idâre hukûku kural ve gereklerine göre yapılan olumlu veya olumsuz davranış ve fiillerdir. İdârî işlem ise, kamu hukûku kurallarına dayanılarak yapılan muamelelerdir.

İmtiyaz sözleşmeleri ve özelleştirmeye ilişkin Anayasal ve kanûnî düzenlemeler uyarınca tekel niteliğindeki bâzı kamu hizmetlerinin sunumunun işletme hakkının belirli bir süreyle özel hukuk tüzel kişilerine devredilmesi ve yap-işlet-devret modeli çerçevesinde bâzı yatırım ve hizmetlerin kamunun gözetim ve denetimi altında özel hukuk tüzel kişilerince yerine getirilmesinin benimsenmesi üzerine kamu hizmetlerini bu usûllerle yerine getiren özel hukuk kişilerine kamu gücü kullanarak idârî işlem tesis etme ve idârî eylemde bulunma yetkisi verilmiştir.

Elektrik dağıtım şirketleri; 4628 sayılı Kanûnun 2. maddesinin (4-c) işaretli bendi ve Elektrik Dağıtım Sistemi Yönetmeliği'nin 3/e ve 4. maddeleri uyarınca işletme hakkı devri yöntemiyle görevlendirildikleri bölgelerde elektrik dağıtım hizmetinin kaliteli ve sürekli yapılabilmesi için gerekli altyapıyı inşa etmek ve bu tesislerin bakımını yapmak zorunda olduklarından, kamu adına yaptıkları bu faaliyetler kapsamındaki fiilleri kamu hukûkuna tâbidir.

Bu itibarla, dâvâlı elektrik dağıtım şirketinin sorumluluğunda olan elektrik dağıtım hatlarında oluşan teknik arıza nedeniyle çıkan yangından dolayı üçüncü kişilerin uğradığı zararın tazmini istemiyle açılan dâvâyı; 2577 sayılı İdârî Yargılama Usûlü Kanunûnun 13. maddesi uyarınca tam yargı dâvâsı olarak nitelemek gerektiğinden, dâvânın görüm ve çözümünde idârî yargı mercii görevlidir.

SONUÇ : Açıklanan nedenlerle, 2247 sayılı Kanûnun 13.maddesi uyarınca yapılan başvurunun reddi gerektiği düşünülmektedir."

IV. İLGİLİ HUKUK

9. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun "*İdari dava türleri ve idari yargı yetkisinin sınırı*" başlıklı 2. maddesi şöyledir:

"1. (Değişik: 10/6/1994-4001/1 md.) İdari dava türleri şunlardır:

a) (İptal: Anayasa Mahkemesinin 21/9/1995 tarihli ve E:1995/27, K:1995/47 sayılı kararı ile; Yeniden Düzenleme: 8/6/2000-4577/5 md.) İdarî işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan iptal davaları,

b) İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları,

c) (Değişik: 18/12/1999-4492/6 md.) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar.

2. İdari yargı yetkisi, idari eylem ve işlemlerin hukuka uygunluğunun denetimi ile sınırlıdır. İdari mahkemeler; yerindelik denetimi yapamazlar, yürütme görevinin kanunlarda ve Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinde gösterilen şekil ve esaslara uygun olarak yerine getirilmesini kısıtlayacak, idari eylem ve işlem niteliğinde veya idarenin takdir yetkisini kaldıracak biçimde yargı kararı veremezler.

3. (Mülga: 2/7/2018 - KHK-703/185 md.)"

V. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

10. Uyuşmazlık Mahkemesinin Rıdvan GÜLEÇ'in Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 08/07/2024

tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un27. maddesi gereğince yapılan incelemeye göre, davalılardan Dicle Elektrik Dağıtım A.Ş.vekilinin, anılan Kanun'un 10/2. maddesinde öngörülen yönteme uygun olarak yaptığı görev itirazının reddedilmesi ve 12/1. maddede belirtilen süre içinde başvuruda bulunması üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısınca 10. maddede öngörülen biçimde anılan davalı yönünden olumlu görev uyuşmazlığı çıkarıldığı ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliğiyle karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

11. Raportör-Savcı Dr. Berrak YILMAZ'ın davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin davada adli yargının,Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

12. Dava, davacının davalı kuruma ait elektrik santralinde oluşan teknik arıza sebebiyle çıkan yangında taşınmazlarında bulunan 70 tane fıstık ağacı ve85 bağın zayi olması nedeniyle, olayda kusuru bulunduğunu ileri sürdüğü davalılardan maddi ve manevi tazminat istemi hakkındadır.

13. Özelleştirme İdaresi Başkanlığının 31/01/2005 tarihli ve ...991 sayılı yazısı ile, Diyarbakır, Şanlıurfa, Batman, Mardin, Siirt ve Şırnak illerinden oluşan Dicle Elektrik Dağıtım A.Ş.nin kurulmasına karar verilmiş, 01/03/2005 tarihinde merkezi Diyarbakır'da olmak üzere; Dicle Elektrik Dağıtım A.Ş. hizmete başlamıştır. Dicle Elektrik Dağıtım A.Ş.nin ÖYK'nın 11/04/2011 tarihli ve 2011/27 sayılı kararı uyarınca %100 oranındaki hissenin satışına ilişkin ÖİB ile ... Dağıtım Tüketim Malları İnş. ve Tic. Ltd. Şti. - ... İnşaat ve Tic. A.Ş. Ortak Girişim Grubu arasında 28/06/2013 tarihinde imzalanan Hisse Satış Sözleşmesi ile Şirket özelleştirilerek... Enerji Yatırım Sanayi ve Ticaret A.Ş.ye devrolmuştur. Bu itibarla davalı Şirketin devir tarihi itibariyle kamu kurumu yani idare olma vasfını kaybederek, özel şirket statüsüne dönüştüğü anlaşılmıştır. Dolayısıyla davalı şirketin özel hukuk tüzel kişisi sıfatında bir tereddüt yoktur.

14. Buna göre, davanın açıldığı tarihte davalı mevkiinde bulunan özel hukuk tüzel kişisi Dicle Elektrik Dağıtım A.Ş.'ne karşı, idari yargı yetkisi kapsamında açılmış bir idari dava açılması olanaksız olduğundan; bu davalı yönünden uyuşmazlığın, özel hukuk hükümlerine göre görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

15. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının başvurusunun kabulü ile davalılardan Dicle Elektrik Dağıtım A.Ş.'nin görev itirazının reddine ilişkin Şanlıurfa 1. İdare Mahkemesince verilen 20/10/2023 tarih ve E.2021/823 sayılı görevlilik kararının kaldırılması gerektiği sonucuna varılmıştır.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile davalılardan Dicle Elektrik Dağıtım A.Ş.'nin görev itirazının reddine ilişkin Şanlıurfa 1. İdare Mahkemesince verilen 20/10/2023 tarih ve E.2021/823 sayılı GÖREVLİLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

08/07/2024 tarihinde, Üye Ahmet ARSLAN'ın KARŞI OYU ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Rıdvan	Nilgün	Doğan	Eyüp
GÜLEÇ	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN

KARŞI OY

Dava davacının davalı kuruma ait elektrik santralinde oluşan teknik arıza sebebiyle çıkan yangında taşınmazlarında bulunan 70 tane fıstık ağacı ve85 bağın zayi olması olayında uğranılan maddi ve manevi zararın tazmini istemiyle açılmıştır.

2577 sayılı Kanun'un 2.1.a maddesinde; İdarî işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan iptal davaları İdarî dava türleri arasında sayılmış olup, idare tarafından, bir kamu hizmetinin yürütülmesi dolayısıyla kamu gücü kullanılarak tek taraflı iradeyle tesis edilen kesin ve yürütülmesi zorunlu İdarî işlemlere karşı açılacak davalarda İdarî yargı yeri görevli bulunmaktadır.

Elektrik enerjisine ilişkin faaliyetleri, temel olarak "üretim", "iletim", "dağıtım" ve "ticaret" başlıkları altında toplamak mümkündür. Hizmetin kesintiye uğramasının alternatif maliyetleri çok yüksek olduğu için bütün bu faaliyetlerin bir koordinasyon içinde yürütülmesi şarttır. Bu amaçla, 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile, 2001 yılında kamu tüzel kişiliğini haiz, İdarî ve mali özerkliğe sahip ve bu Kanun ile kendisine verilen görevleri yerine getirmek, enerji piyasasını düzenlemek ve denetlemek üzere Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) kurulmuştur.

Elektrik piyasası faaliyetleri, 4628 sayılı Kanun ve ilgili mevzuatında detaylı olarak düzenlenmiş, 4628 sayılı Kanun'un mülga 2. maddesi, elektrik piyasası faaliyetlerini: "piyasada faaliyet gösterecek tüzel kişilerin üretim, iletim, dağıtım, toptan satış, perakende satış, perakende satış hizmeti, ticaret, ithalat ve ihracat faaliyetleri" olarak sıralamıştır. Kanun'da elektrik enerjisi "iletim" faaliyetinin ancak tekel niteliğinde ve Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi tarafından yürütülebileceği düzenlenmiştir. Diğer faaliyetlerde ise, kamu tüzel kişilerinin yanında, özel hukuk tüzel kişilerinin de hizmetlerin yürütülmesine katılabileceği öngörülmüştür. Elektrik piyasası faaliyetlerinin yürütülmesinde kamu-özel ayrımı yapılmaksızın, kural olarak, lisans alınması zorunluluğu getirilmiştir. Belirtilen yaklaşım, 30.3.2013 tarih ve 28603 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile de sürdürülmüştür.

Bu itibarla, elektrik piyasası faaliyetlerinin, arz güvenliğini ve kamu hizmeti gerekliliklerini sağlayacak bir uyum içinde yürütülmesi için düzenleme, denetleme ve kolluk faaliyetlerinde bulunma işlevlerinin kamu gücüyle yerine getirildiği bir kamu hizmeti faaliyeti olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

Öte yandan, elektriğin kamu hizmeti özelliği, "dağıtım" faaliyeti açısından ele alındığında, 6446 sayılı Kanun'un "Dağıtım Faaliyeti" başlıklı 9. maddesi, dağıtım şirketlerinin lisanslarında belirtilen bölgelerdeki tesislerde yenileme, ikame ve kapasite artırım yatırımlarını yapma, dağıtım sistemine bağlı ve/veya bağlanacak olan tüm sistem kullanıcılarına, eşit taraflar arasında ayrım gözetmeksizin elektrik enerjisi dağıtımı ve bağlantı hizmeti sunma yükümlüğü getirmiştir. Kanun'da ve ilgili yönetmeliklerde "dağıtım" faaliyetini yerine getirecek işletmelerin uyması gereken yükümlülükler açıkça düzenlenmiştir.

Elektrik dağıtım piyasasının en temel aktörü Türkiye Elektrik Dağıtım AŞ (TEDAŞ); tüzel kişiliğe sahip, özel hukuk hükümlerine tabi, faaliyetlerinde özerk ve sorumluluğu sermayesi ile sınırlı, elektrik dağıtımıyla, elektriğin tüketicilere perakende satışı ve tüketicilere perakende hizmeti verilmesiyle iştigal eden bir iktisadi devlet teşekkülüdür. Doğal tekel niteliğindeki elektrik dağıtım faaliyeti 4628 sayılı Kanun öncesinde TEDAŞ tarafından gerçekleştirilmekte iken, 4628 sayılı Kanun uyarınca, dağıtım sektörünün, EPDK tarafından verilen dağıtım lisanslarıyla bölgesel tekeller olarak işletilmesi öngörülmüştür. 17/03/2004 tarihinde Yüksek Planlama Kurulu'nun 2004/3 sayılı kararıyla onaylanarak yürürlüğe giren "Elektrik Enerjisi Sektörü Reformu ve Özelleştirme Stratejisi Belgesi" (Strateji Belgesi) ile elektrik dağıtım ve üretim alanları için özelleştirme girişimi başlatılarak özelleştirme uygulamalarına dağıtım sektöründen başlanacağı belirtilmiş; Strateji Belgesi'ndeki eylem planına uygun olarak Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun 02.04.2004 tarihli ve 2004/22 sayılı kararıyla TEDAŞ özelleştirme programına alınmıştır. Bu kapsamda, söz konusu Yüksek Planlama Kurulu kararı ekinde yer alan dağıtım bölgelerinin şirketleştirilmesinin tamamlanarak TEDAŞ'ın hissedarı olduğu ve dağıtım ve perakende satış hizmeti yürüten 20 dağıtım şirketi oluşturulmuştur. 4628 sayılı Kanun'un 14.2. maddesinde yer verilen. "TEDAŞ'ın faaliyet alanında yer alan ve dağıtım faaliyeti için gerekli olan işletme ve varlıklar üzerinde, mülkiyeti saklı kalmak kaydı ile TEDAŞ ile belirlenen dağıtım bölgelerinde faaliyet göstermek üzere kurulan elektrik dağıtım şirketleri arasında işletme hakkı devir sözleşmesi düzenlenebilir." kuralı uyarınca. TEDAŞ ile % 100 hisselerine sahip olduğu 20 elektrik dağıtım şirketi arasında dağıtım varlıklarının işletilmesine yönelik İdarî sözleşme niteliğine sahip "İşletme Hakkı Devir Sözleşmesi" imzalanmış ve Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun 7.11.2005 tarihli ve 2005/125 sayılı kararıyla da; sermayesinin % 100'ü TEDAŞ'a ait olan ve elektrik dağıtım bölgelerinde dağıtım lisansı ile TEDAŞ'ın uhdesinde bulunan dağıtım sisteminin işletme hakkına sahip olan veya ileride sahip olacak dağıtım şirketlerinin hisselerinin blok olarak satış yöntemi ile özelleştirilmesine karar verilmiştir.

Öte yandan, 14/02/2018 günlü, 30332 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş. Ana Statüsünün 5. maddesinde, TEDAŞ'ın tüzel kişiliğe sahip faaliyetlerinde özerk ve sorumluluğu sermayesiyle sınırlı bir iktisadi devlet teşekkülü olduğu hükmüne yer verilmiştir.

Dağıtım bölgelerinin özelleştirilmesinde "İşletme Hakkı Devri"ne dayalı olarak uygulanan "Hisse Satış Modeli"ne göre yatırımcı, özelleştirilen dağıtım şirketinin bulunduğu bölgedeki elektrik dağıtım lisansına sahip tek şirket olmaktadır. Ancak, yatırımcının işletme hakkını devraldığı dağıtım tesisleri ve bu tesislerin işletilmesinde varlığı zorunlu unsurların mülkiyeti TEDAŞ'ta kalmaya devam etmektedir. Yatırımcı, dağıtım şirketinin hisselerinin sahibi olarak TEDAŞ ile imzalanmış olan işletme hakkı devir sözleşmesi çerçevesinde dağıtım varlıklarının işletme hakkını elde etmektedir. Yani, "hisse satış modeli"nde. mevcut varlıklar ile özelleştirme sonrası yatırımcı tarafından gerçekleştirilecek yatırımlar sonucu oluşacak yeni varlıkların mülkiyeti TEDAŞ'ta kalırken, yatırımcı, dağıtım tesislerinin ve bu tesislerin işletilmesinde varlığı zorunlu diğer unsurların işletme hakkını kazanmakta ve tüm yeni yatırımları gerçekleştirme yükümlülüğünü üstlenmektedir. Yatırımcı ayrıca, işletme hakkı çerçevesinde vereceği hizmeti ve üstlendiği yükümlülükleri, 4628 sayılı Kanun ve ilgili alt düzenlemeler uyarınca ve EPDK'nın denetimi altında gerçekleştirmektedir. Davalı dağıtım şirketinin de belirli bölgeler dâhilinde bölgesel tekel olarak elektrik enerjisinin dağıtımıyla görevli olduğu söz konusu kamusal hizmet kapsamında, lisanssız elektrik üretimine ilişkin bağlantı başvurularının 02/10/2013 tarihli ve 28783 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Elektrik Piyasasında Lisanssız Elektrik Üretimine İlişkin Yönetmelik ve Yönetmelik uyarınca çıkarılan Tebliğ

çerçevesinde dağıtım şirketlerine yapılacağı belirtilmiştir. Yönetmeliğin "Bağlantı ve Sistem Kullanımına İlişkin Hükümler" başlıklı bölümünde, bağlantı esasları, bağlantı başvuru süreci, bağlantı başvurularının değerlendirilmesi ve sonuçlandırılması ve bağlantı ve sistem kullanımı süreci, bu süreçte dağıtım şirketinin yetki ve sorumluluğu, her aşamada hangi idari işlemlerin nasıl tesis edileceği ayrıntılı olarak düzenlenmiştir.

Davalı şirketin özel hukuk tüzel kişisi olduğu ifade edilmişse de, özel faaliyetler için söz konusu olamayacak üstün ayrıcalıklara sahip olan, yükümlülükler rejimine tabi tutulan ve sorumluluğu ile denetimi son tahlilde bir kamu otoritesi tarafından üstlenilen kamu hizmeti niteliğindeki elektrik dağıtım faaliyetini yürüten davalı şirketin yürüttüğü hizmetin kamu hizmeti olduğu kuşkusuz olup; davacıların müşterek çocuklarının aydınlatma direğine tutunduğu sırada yüksek voltajlı bir elektrik ile çarpılması ve su kanalına düşmesi nedeniyle yaralanması ve bitkisel hayata girdiği olayın davalı idare tarafından görülen kamu hizmetinin yürütülmesi sırasında doğması nedeniyle idarenin hizmet kusuruna dayanılmış olması ve zarara neden olduğu iddia edilen eylemin abone ilişkisi kapsamında da bulunmaması karşısında kamu hizmetinin yöntemine ve hukuka uygun olarak yürütülüp yürütülmediğinin yani hizmet kusuru veya başka nedenle idarenin sorumluluğunun bulunup bulunmadığının yargısal denetimini yapma ve doğan zarardan dolayı tazminat istemini karara bağlama görevinin idari yargı merciine ait olduğu açıktır.

Bu itibarla, kamu hizmetinin yürütülmesinden doğan ve idarenin hizmet kusuruna dayalı olarak açılan tazminat davasının çözümünün idari yargının görevinde bulunduğu sonucuna ulaşıldığından, uyuşmazlığın çözümünde adli yargıyı görevli kabul eden çoğunluğun kararma katılmıyorum.

Üye
Ahmet ARSLAN